

číslo ve spisu:

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

THÁKUROVA 3, 160 00 PRAHA 6

Katedra/Ústav: Katedra pastorálních oborů a právních věd

Posudek oponenta/oponentky na diplomovou práci

jméno oponenta/tky

Doc. Aleš Opatrný, Th.D.

Autor/autorka práce: Marie Svobodová
Studijní program/obor: Teologie, Teologické nauky
Název práce: Náboženské vzdělávání seniorů
Vedoucí práce: Dr. Vojtěch Eliáš
Rozsah práce: 116655 vč. mezer

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☐	☐	☒	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☒	☐	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☐	☐	☒	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☐	☐	☒	☐
Zpracování příloh	☐	☒	☐	☐
Celková typografická úprava	☐	☒	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich	☐	☐	☐	☐

dosažení	☐	☐	☒	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☐	☒	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☐	☒	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	☐	☒	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☐	☒	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☐	☐	☒	☐
C. Celkový přínos práce				
Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano		Ne	
Práce je kompilační prací	☒		☐	
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☒		☐	
Práce přináší nové poznatky	☐		☒	
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐		☒	
Práce má metodologický/teologický přínos	☐		☒	

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Autorka si vybrala vhodné téma, které si skutečně zaslouží zpracování. Bohužel k němu přistupuje s řadou metodických nedostatků. Prvním je stanovení cíle a metody práce. Cíl autorka v podstatě nestanovuje. Píše o tom, o čemu se chce věnovat, ale ne k čemu chce dojít. O metodě pak neuvádí nic (a její absence je v práci velmi silně znát). Dalo by se říci, že zvolená metoda je totiž to, od čeho bývají autoři závěrečných prací odrazováni: "Budu psát všechno možné o tom, co mne zajímá". To ovšem není styl vědecké práce. A tak se také stane, že je hrubě překročen žádoucí rozsah práce.

Autorka v úvodu uvádí, že se chce soustředit na zmapování náboženského vzdělávání v katolické církvi. Jenže kde? V celém světě? V Evropě? V naší zemi (s přihlédnutím k okolním zemím – to by bylo velmi žádoucí!) - to bylo třeba uvést.

A další metodická námitka: Autorka se zabývá široce obecnými otázkami vzdělávání zejména seniorů, ale absentují zde základní směrnice pro náboženské vzdělávání, které je specifickou oblastí. Doložíme to také tím, že v textu není řeč o katechezi (samozřejmě: ne každé vzdělávání je katechezí, ale každá katecheze je vzděláváním!) a není vůbec zmiňován základní církevní dokument pro tuto oblast – Direktorium pro katechizaci.

Dalším metodickým prohřeškem je, že se autorka v podstatě neptá na potřeby seniorů, na jejich velmi různý stupeň víry a na specifické vztahové a duchovní problémy, které se u seniorů liší. Natož na rozdílnou problematiku: velkoměsto - město – venkov. To v důsledku znamená, že autorka „předem ví“, co by se měli senioři učit, neptá se na to, co potřebují (to je potom doloženo plasticky v jejím návrhu cyklu – kap. 5.) Kdyby neminula dost důležitý pramen, totiž List papeže Jana Pavla II. starým lidem (1999 – existuje v českém i slovenském překladu), našla by v něm asi cenné inspirace.

Práci samozřejmě nezdobí některá obecná stvrzení, která nejsou o nic opřená. Nelze tvrdit jen tak, že si senioři nekupují knížky, ani to, že většinou nejsou farní knihovny nebo že nejsou dostatečně zásobené, apod. To by mohlo být v práci uvedeno jen tehdy, kdyby poznatky vycházely ze solidního výzkumu této věci.

Z řady chyb v citacích uvádím jen zkomolené jméno citovaného autora (Hučín, ne Hlučín), sekundární citaci projevu papeže Jana Pavla II. bez uvedení primárního pramene s chybným odkazem na umístění ve vlastní práci (pozn. 90), kterážto chyba se opakuje ještě v pozn. 221 a neúnosné množství internetových citací, které navíc mnohde postrádají datum stažení (neúnosné proto, poněvadž pramen nebude zřejmě možné po několika létech dohledat).

Pokud nás chtěla autorka seznámit s návrhem čtyřdílného cyklu vzdělávacích setkání seniorů (které v podstatě do práce nepatří nejde o žádnou objektivní věc), snad by to mohlo být v příloze. Navíc jen čtyřbodový program nepředstavuje příliš bohatou nabídku. V uvedeném by také stačila tematika a stručný obsah, ne dlouhé texty přednášek, (které navíc seniory sotva zaujmou) a modlitby.

Práci by velmi prospělo, kdyby v ní nebyly přílohy. Ony textu práce většinou nijak neslouží a spíš prozrazují, že autorce není tak docela jasné, jak má vypadat magisterská práce.

Kapitola 4 shrnuje (často velmi disparátní) programy pro seniory, které jsou buď výslovně vzdělávací, neb mají nějakou vzdělávací složku. To by bylo dobré, kdyby za výčtem následovalo nějaké utřídění, srovnání, typologizace, případně charakteristika různých cílových skupin. Takto je to jen jakýsi „nabídkový list“.

Závěr: Autorka se zabývá oblastí, kterou si vytkla, užívá k tomu na jedné straně celkem rozsáhlou, ale vzhledem tématu práce nedostatečnou literaturu a bohužel - krom jedné přednášky - se neinspiruje mnohaletými zkušenostmi z blízkého sousedství (nejen Rakousko, ale třeba i Slovensko). Největší slabinou je neujasněná či chybějící metodika práce, která neumožňuje dobré využití sebraného teoretického i praktického materiálu. Zda je to vinou nedostatečných konzultací nebo prostě setrváváním autorky na vlastním záměru nemohu

posoudit. Práci tedy s rozpaky doporučuji k obhajobě.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

Uveďte některé typické potřeby seniorů pokud jde o vzdělání (rozumí se tím potřeby, které oni pociťují, ne které jsou jim z vnějšku imputovány).

Doporučení práce k obhajobě

doporučuji

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: V Praze 14.1.2012

Podpis: